

Gárdonyi Város Önkormányzat

Szociális Szolgáltatástervezési

Koncepciója

2019.

1. Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése a 2000 lakosú települési önkormányzatok számára is szolgáltatástervezési koncepció készítési kötelezettséget ír elő, a településen élő, szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében.

Az elemzések során a Központi Statisztikai Hivatal Fejér Megyei Igazgatósága által rendelkezésünkre bocsátott adatokra, a településen működő valamennyi szociális intézmény megkeresése mellett, a településen végzett kérőíves felmérésből levont következtetésekre és nem utolsósorban a Fejér Megyei Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójára támaszkodtunk. Figyelembe vettük a szociális szolgáltatásokról rendelkezésre álló adatokat, valamint a szociális szolgáltatásokban közreműködők véleményét.

A koncepció-tervezetet – jogszabályban előírt kötelezettségnek megfelelően – az intézményvezetőkkel véleményeztettük, így az ott elhangzott javaslatok is beépülhettek a koncepcióba.

Gárdony, 2019.

I. Fejezet

A koncepció célja

A koncepció elkészítésének célja, hogy minél szélesebb körben végzett helyzetfeltárással, a szociális ellátásra befolyást gyakorló társadalmi-gazdasági jelenségek, demográfiai és egészségügyi mutatók értékelésén, a település szociális ellátórendszerének vizsgálatán keresztül, rendszerszemléletűen gondolkodva alakítsa Gárdony szociális ellátórendszerének jövőképét. Cél, hogy a szociális ellátások iránti igényekre és valós szükségletekre építve, problémaorientáltan határozza meg az ellátórendszer korszerűsítésének, fejlesztésének irányait. Érvényesüljön a rászorultak emberi jogait figyelembe vevő segítségnyújtás, mely egyben európai uniós norma is.

II. Fejezet

Gárdony általános társadalmi helyzetképe

II.1. Gárdony általános jellemzői:

Gárdony a Velencei-tó Déli partján, a Dunántúl kapujában fontos útvonalak találkozásában fekszik. A fővárostól 45 km-re, Székesfehérvártól 20 km-re. Közigazgatási területe kiterjed Agárd, Dinnyés, Gárdony, Csiribpuszta területére. A Velencei-tó vize, a kedvező éghajlat, természeti adottságai országos jelentőségű üdülőterületté tette. A város kommunális ellátottsága jó. Kereskedelmi és szolgáltató hálózata széleskörű, egészségügyi ellátottsága magas színvonalú. A város műemlékei nevezetesen, az 1784-ben épített református templom híres műemléki épület, az agárdi katolikus templom 1924-ben épült. Agárdon található Gárdonyi Géza szülőháza.

A települési önkormányzat a Magyar Köztársaság közhatalmi és népképviselői szerve, az Önkormányzat hivatala a Polgármesteri Hivatal. Gondoskodik a helyi közszolgáltatásokról, településfejlesztésről, településrendezésről, a környezet védelméről, a lakásgazdálkodásról, a közbiztonsági és szociális feladatokról, a közterületek és intézmények feladatai biztosításáról, a lakossági szolgáltatásról, a közművelődési feladatokról és az egészséges életmód feltételeinek biztosításáról.

A településen két napközi otthonos óvoda működik, az egyik három tagintézménnyel, illetve a református Életfácska óvoda. Két általános iskolában folyik oktatás. Az egyik iskolában gimnáziumi képzés is biztosított. 2010. év tavaszán megalakult a Gárdonyi Géza Könyvtár és Kulturális Központ, továbbá a Fókusz Szociális Szolgálat, mint intézmény is működik a településen. Az egészségügyi ellátás keretében két gyermek háziorvosi körzet, két fogorvosi háziorvosi körzet és négy felnőtt háziorvosi körzet működik.

NÉPESSÉG ALAKULÁSA

Magyarország népessége csökkenő tendenciát mutat, de országunkon belül, a Budapest-Balaton tengely mentén a trend ellentétes. különösen igaz ez a Budapest-Székesfehérvár közötti területre, ahol városunk is fekszik. Gárdonyban a lakosság számának növekedése régóta tartó és egyenletes ütemű, évente 1.4 és 3% közötti mértékben figyelhető meg.

2011	2014	2015	2016
9666 FŐ	10041 FŐ	10206 FŐ	10688 FŐ

DEMOGRÁFIAI ÖSSZETÉTEL KORCSOPORTONKÉNT

	ÉV: 2016
60 ÉV FELETTIEK	3006
18-59 ÉVESEK	5883
15-17 ÉVESEK	298
14 ÉVEN ALULIAK	1501

Gárdonyra érvényes az országos előregedési tendencia, sőt az öregedési index még nagyobb. A 60 év feletti népesség a korábban jellemző 1.8-szoros mérték helyett ma már duplája a 0-14 éves korosztály létszámának.

III. Fejezet

A település szociális szolgáltatásának jellemzése, a kötelező feladatok teljesítése

III.1. Szociális alapellátás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. a települések lakosságszámához rendeli a települési önkormányzatok szociális feladatellátási kötelezettségét. A törvény értelmében az alapellátás körébe tartozó ellátások közül az étkeztetés, házi segítségnyújtás, a családsegítés (általános jellegű szolgáltatásai), és a speciális alapellátási feladatok – közösségi pszichiátriai ellátás, szenvedélybetegek közösségi ellátása – biztosítása önkormányzati kötelezettség. A közösségi pszichiátriai ellátással az *Egyensúlyunkért Alapítvány* megbízva, a szenvedélybetegekkel való közösségi munka pedig az *Egészség-Dokk* feladata.

Településünkön az Önkormányzat az Sztv. által előírt alapellátásokat a helyben működő *FÓKUSZ Szociális Szolgálat* – mint részben önálló költségvetési intézmény - útján látja el.

Az intézmény rövid történeti leírása

1971-ben az akkori Községi Tanács – figyelemmel a lakosság korösszetételére és a jelentkező igényekre, 20 férőhelyes öregek napközi otthonát hozott létre. Az Öregek Napközi Otthonát és a házi gondozást magába foglaló intézmény 1986-ban bővítette szolgáltatásait a szociális étkeztetés bevezetésével. A szervezet továbbfejlesztését jelentette 1987-ben a gondozási központ létrehozása, amelyben az öregek napközi otthonában 2 főállású gondozó, továbbá 6 főállású gondozónő végezte a házi segítségnyújtást, az étkeztetést és e mellett a településen élő idősök helyzetének felmérésben is közreműködtek. Az

önszerveződő csoportok – nyugdíjas klubok – létrehozásában, működtetésében is aktív szerepet vállaltak.

Jelentősebb szervezeti átalakulás 1989-ben történt, amikor pályázat útján megvalósításra került a családsegítő szolgálat, 2 fő alkalmazásával. Ezt a szolgáltatást tette kötelezővé az 1993. évi III. törvény. A hatékonyság és ésszerűsítés jegyében 1994. évben integrált formában egy intézményben kezdtük működtetni a kötelező szociális feladatokat.

1997-ben a gyermekjóléti szolgáltatás bevezetése jelentős átalakulással járt.

1997. november 1-én az Önkormányzat létrehozta a FÓKUSZ Szociális Szolgálatot, amelynek feladata a szociális ellátás, valamennyi szervezeti formájának és a gyermekjóléti szolgáltatásnak a működtetése.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény alapján 2016.január 1.-vel létrejött a család- és gyermekjóléti központ, mely az intézkedéssel, vagy védelembe vétellel fenyegető gyermekveszélyeztetési ügyekben járási illetékessége van. Az 1997. évi XXXI. törvény és kapcsolódó rendeletek 2018-tól az óvodai és iskolai szociális segítséssel, valamint szociális diagnózis készítésével bővítette a központ feladatait.

Az Intézmény Felépítése

A jelenlegi intézményi struktúra három részre osztható:

- az idősellátás biztosítására étkeztetés és házi segítségnyújtás.
- szociális szolgáltatási csoport, mely a gyermekvédelem keretében gyermekjóléti szolgáltatást végez, valamint a klasszikus családsegítést látja el, ahol önkéntességi alapon valamennyi lakossági csoport ellátott lehet.
- gyermekvédelmi központ, mely a járási léptékben előírt feladatokat látja el. 2017 őszétől az óvodai- és iskolai szociális segítő feladatkör is ide értendő, melyet a gárdonyi járás 31 közoktatási intézményében látunk el.

A részben önálló intézmény vezetője mellett egy-egy csoportvezető, illetve a vezető gondozónő koordinálja a mindennapi feladatokat.

Személyi, tárgyi feltételek

Az intézmény korábbi telephellyel az Idősek Klubja működésének megszűnéséhez köthetően már nem rendelkezik. A szervezet a feladatait a Gárdonyi, Gárdonyi Géza utca 2. sz. alatt végzi. Tárgyi eszközeik köre az épület és annak felszereltségével merül ki.

A személyi feltételek a feladatok bővülésével arányosan változtak. Az álláshelyek száma az elmúlt 4 évben közel megduplázódott. A jogalkotó 2019-től előírja a szociális diagnózist készítő munkatárs alkalmazását, ami azonban még nem gyakorlat országos szinten sem. A kötelező képesítési előírások követelményét szem előtt tartva lettek betöltve az új feladatok esetében az álláshelyek.

Az előírt továbbképzési kreditek megszerzése ütemterv szerint halad.

Az intézmény jelenlegi szakember ellátottsága szakfeladatonkénti bontásban:

1 fő intézményvezető (szociális munkás, szociálpolitikus)

Házi segítségnyújtás: 5 főállású közalkalmazott

4 fő szociális gondozó szakképzettséggel

1 fő vezető gondozó, gerontológiai szakgondozó

Család- és gyermekjóléti szolgálat: 3 főállású közalkalmazott + 1 fő technikai

1 fő családsegítő, szakmai vezető (szociális munkás)

2 fő családsegítő (okleveles szociális munkás és szociálpedagógus)

1 fő technikai alkalmazott (takarítónő)

Család- és gyermekjóléti központ: 8 fő főállású közalkalmazott

1 fő eszményvezető, szakmai vezető (szakvizsgázott szociális munkás)

2 fő eszményvezető (szociálpedagógus)

1 fő szociális asszisztens (szociálpedagógus)

4 fő óvodai- és iskolai szociális segítő (szociális munkás)

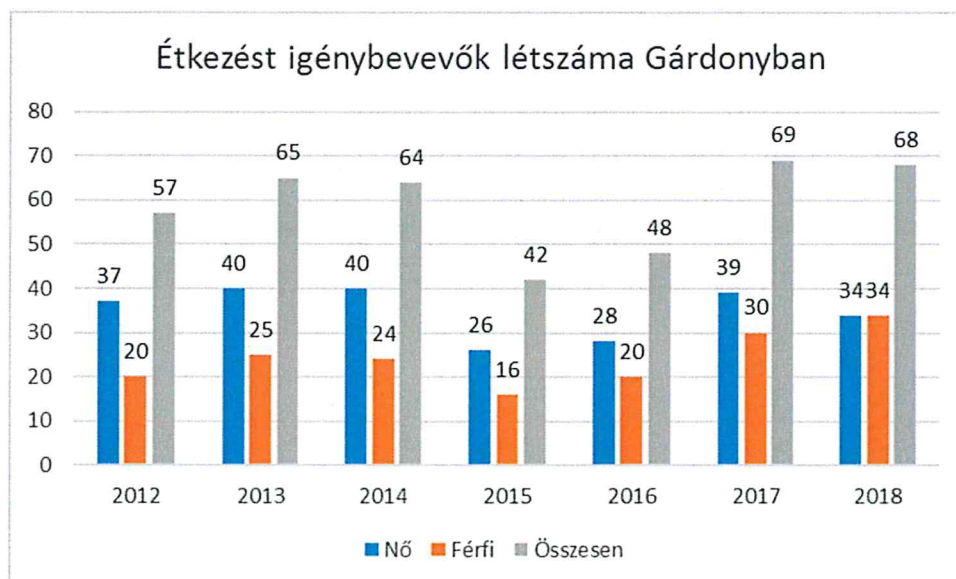
Megbízásos jogviszonyban rendelkezésre áll:

- jogász 6 óra/hó
- pszichológus 16 óra/hó
- szupervizor 6 óra/hó
- tanácsadó (mediátor és coach) 20 óra/hó

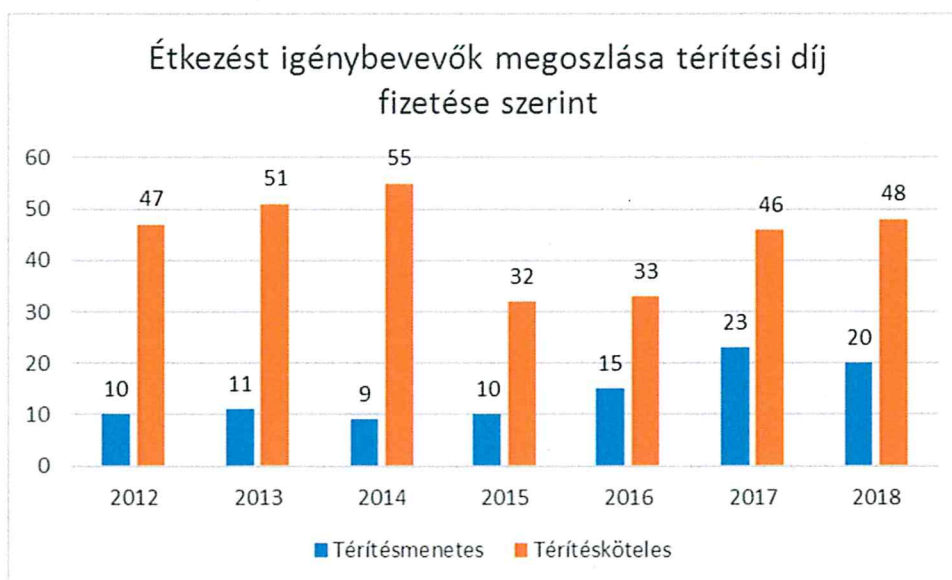
III.1.1 Étkeztetés

A szociális étkeztetés a személyes gondoskodás körébe tartozó alapellátási forma, melynek keretében a szociálisan rászorultak részére főétkezésként legalább napi egyszeri meleg ételt kell biztosítani. Az étkeztetést a vendéglátó egységgel kötött szerződés alapján közvetlen kiszállítási útján biztosítja a szolgáltató.

Étkeztetés szakfeladatra az intézmény létszámgédellyel nem rendelkezik.

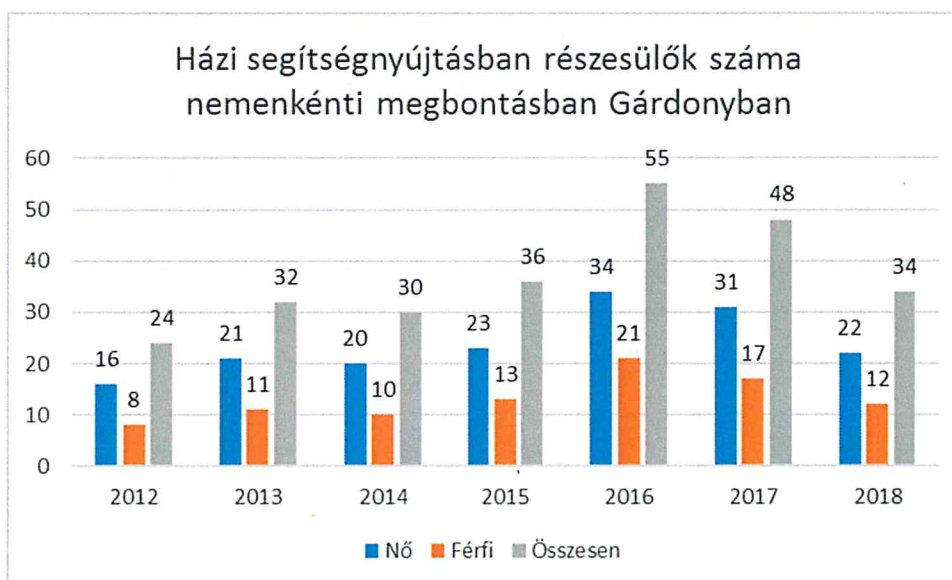

Étkeztetést igénybevevők megoszlása térítési díj fizetése szerint

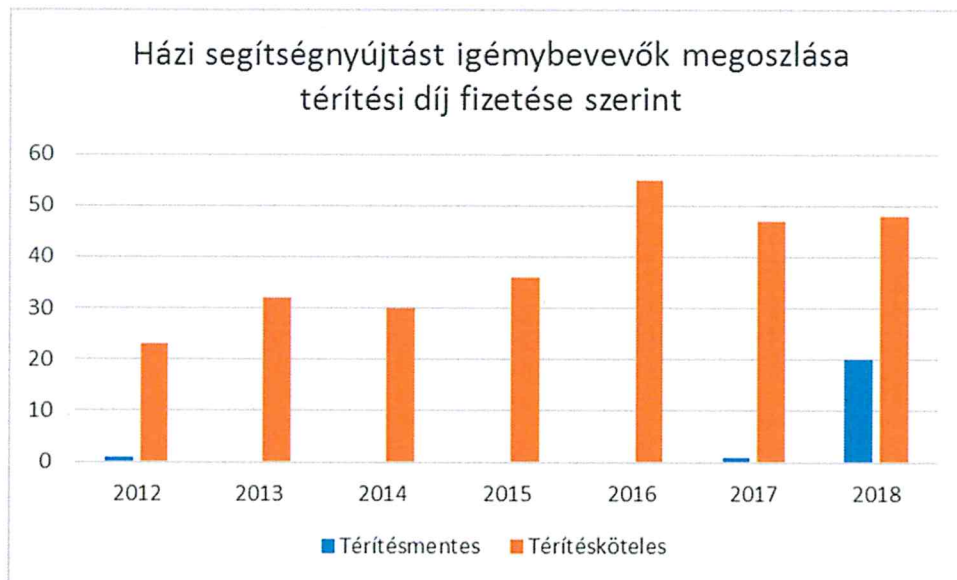
III.1.2. Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. Az önálló életvitel és az egészséges személyiség szerkezet fenntartása komplex szociális ellátás, gondozás nyújtását követeli meg.

Megfigyelhető e szolgáltatás fokozódó igénybevétele, de mindeddig a törvény által meghatározott várólista működtetését sikerült elkerülni. Városunkban van lehetőség jelzőrendszeres segítségnyújtás igénybevételére, de azt nem helyi intézmény szervezi, és összeségében volumene elenyésző.

Házi segítségnyújtást igénybevevők megoszlása térítési díj fizetése szerint

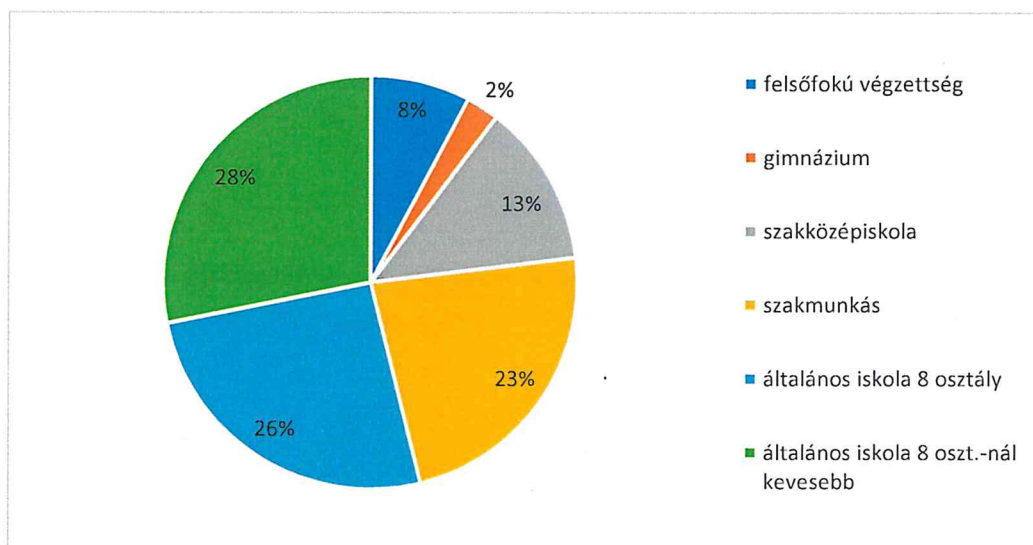
III.1.3. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

2016. január 1. előtti időben megkülönböztettük a gyermekjóléti ellátásokat és a családsegítést. A módszertani változásoktól eltekintve a statisztikai adatokat kezelhetjük folyamatosként, mivel a két említett ellátási forma összevont kliensköre megegyezik a család- és gyermekjóléti szolgáltatás ellátottjaival. A legutóbbi időben megfigyelhető az önkéntes segítségkérők számának látványos csökkenése, ami arra vezethető vissza, hogy a törvényhozás a gyermekjóléti szakterületet a súlyos veszélyeztetések meggátolására ösztökölte, és a média is félhatósági szervezatként jeleníti meg.

A gyermekjóléti és családsegítő tevékenység adatai

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Érintett család	191	118	133	119	75	33	39
Esetszám	2805	2082	1951	2813	2088	1026	814

A szolgáltatást igénybe vevők iskolai végzettség szerinti megoszlása a vizsgált évek átlagában

Szociális szolgáltatások SWOT elemzése:

<p>Erősségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Humán erőforrás, kvalifikált szakemberek - Szolgáltató és fenntartó szociális társadalompolitikai elkötelezettsége - Rendelkezésre álló erőforrások hatékony működtetése 	<p>Gyengeségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyenge pályázati potenciál - Pénzforrások elérhetősége, kríziskezelési forráshiány - Egyedülálló esetek, hajléktalanok és ápolásra szoruló betegek esetében elégtelen intézményi eszközök - Valós igények, törvényi kötelezettségek közötti feszültség - Kis számú hatékony civilszervezet
<p>Lehetőségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kistérségi feladatvállalás szélesítése - Szolgáltatások bővítése 	<p>Veszélyek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bérfeszültség fokozódása - Személyi és tárgyi feltételek amortizációja - Pályakezdők nem jelentkeznek munkára - Speciális szolgáltatások működtetésének nehézségei

IV. Fejezet

Összefoglaló megállapítások

- Tudatos önkormányzati feladatvállalás jelenik meg a szociális ellátórendszer kiépítésében és működtetésében.
- A településen működő szociális ellátó rendszer a törvényi előírásoknak megfelelő.
- Az intézményi keretek jelenleg megfelelőek a szociális értelemben rászorultak részéről jelentkező olyan igények kielégítésére, melyek az önkormányzat által biztosított szolgáltatásformák iránt jelentkeznek.
- Az Idősek Klubjának fenntartása a vélhetően helyi kulturális okból igen alacsony igény miatt nem volt ésszerű.
- A lakosság számának és elöregedésének egyidejű jelenléte azt eredményezi, hogy előbb-utóbb a házigondozási kapacitás növelése elkerülhetetlenné válik.
- A szociális étkeztetés szakfeladat ügyintézésének ellátására külön létszám nem biztosított, azt a vezető gondozó látja el.
- A szociális ellátás területén dolgozóakra jellemző az elvárható fokú szakmai felkészültség és elhivatottság.
- Fogyatékos emberekről, helyzetükről továbbra is kevés adat áll rendelkezésre, időközönként újabb és újabb civil kezdeményezés jeleit látjuk ezen a területen, melyek azonban ezidáig nem jutottak messzire.
- A normatívák, különös tekintettel a járási léptékű gyermekvédelmi funkcióra, nem fedezik a költségeket.
- A városban az időskorúak számára magán, illetve egyházi működtetésű bentlakásos intézmény működik. Ezen intézményekben ápolást igénylő, pszichiátriai beteg és demens személyek elhelyezése biztosított.
- A szociális és civil szektor együttműködése fejlődő.

V. Fejezet

Szolgáltatás fejlesztési célkitűzések a helyzetelemzés alapján a lehetőségek és a Szt-ben foglaltak figyelembevételével

- 1.) Gyakorlott és szakképzett szakembereinkre alapozva fennmarad a FÓKUSZ Szociális Szolgálat terephelyként való felhasználása a szociális képzésekben.
- 2.) A szociális étkeztetés szakfeladatra önálló létszám biztosítása.
- 3.) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás összehangolása a bűnmegelőzési programmal.
- 4.) Az állami támogatás folyósításának túlzottan bürokratikus elemei nem feltétlenül esnek egybe a valós szükségletekkel, illetve az adekvát szolgáltatások tényszerű nyújtásával. Szükséges ennek feloldása a lehetséges keretek között, a helyi szociális rendelet változtatásával.

Gárdony, 2019.